

สลากกินแบ่งรัฐบาล : อาชญากรรมบนความโลภ

พันตำรวจโท พงศนรินทร์ เหล่าเขตกิจ

นางสาวศุทธิยา แก้วอ่อน

นางสาวศศิวิมล ทองกลม

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องสลากกินแบ่งรัฐบาล : อาชญากรรมบนความโลภ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบการบริหารจัดการการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลไทย และทราบถึงรูปแบบการกระทำผิดที่เกี่ยวข้องกับสลากกินแบ่งรัฐบาล รวมถึงทราบถึงแนวทางและวิธีการป้องกันการเกิดปัญหาอาชญากรรมที่เกี่ยวข้องกับสลากกินแบ่งรัฐบาล การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาวิจัยเชิงเอกสาร วิเคราะห์ข้อมูล โดยศึกษารวบรวมข้อมูลจากเอกสาร สื่อสิ่งพิมพ์ งานวิจัยและบทความที่เกี่ยวข้อง วิเคราะห์ความเชื่อมโยงและความเกี่ยวข้องกับอาชญากรรมที่ทำการศึกษาแล้วจึงทำการสรุปผลการศึกษาวิจัยและให้ข้อเสนอแนะ

ผลการศึกษาพบว่า รายได้จากการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลสามารถจัดสรรให้เกิดประโยชน์กับประชาชนได้จำนวนมาก แต่กลับมีกลุ่มผู้มีอิทธิพล นักการเมือง หรือข้าราชการเข้ามาเกี่ยวข้อง คนเหล่านี้มองหาช่องทางที่จะสร้างรายได้ให้กับตนเองโดยไม่ได้สนใจในความถูกต้อง และนำเรื่องที่คนในสังคมส่วนใหญ่เห็นว่าเป็นเรื่องปกติ ยอมรับได้ถึงแม้มีการขายสลากกินราคาถูกก็สามารถรับได้ ยิ่งเป็นเลขที่ดังหรือมีความต้องการมากจะส่งผลให้ราคาสูงขึ้นแต่ประชาชนกลับไม่รู้สึกว่าตนเองโดนเอาเปรียบหรือถูกโกงเนื่องจากมีความต้องการถูกรางวัล และคาดว่าจะได้รับรางวัลหรือผลตอบแทนกลับมาในจำนวนที่สูงกว่าที่ตนเองได้ลงทุนไป หน่วยงานของรัฐบาลพยายามแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยวิเคราะห์และหาสาเหตุเพื่อแก้ปัญหาให้ตรงกับจุด แต่ก็ยังไม่สามารถบรรลุนิติตามวัตถุประสงค์ ดังนั้นการแก้ปัญหาต้องอาศัยความร่วมมือจากภาคประชาชนหรือแม้แต่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ช่วยเป็นหูเป็นตาและแจ้งให้หน่วยงานของรัฐทราบหากมีการกระทำผิดกฎหมาย จะทำให้ลดปัญหาการฉ้อโกงและลดปัญหาการถูกเอาเปรียบในสังคมไทยได้เป็นอย่างดี

คำสำคัญ : สลากกินแบ่งรัฐบาล/อิทธิพล/อาชญากรรม

๑. บทนำ

การเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีและโลกาภิวัตน์อย่างต่อเนื่อง ย่อมส่งผลให้สังคมมีการพัฒนาตามการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น รวมถึงรูปแบบอาชญากรรมก็มีการพัฒนาและสลับซับซ้อนไปตามเทคโนโลยีและการเปลี่ยนแปลงของสังคม ลักษณะและรูปแบบการก่ออาชญากรรมในอดีตมักเป็นอาชญากรรมทั่วไป มีลักษณะและพฤติกรรมเป็นการใช้กำลัง ใช้อาวุธ หรืออุปกรณ์เพื่อให้กระทำความรุนแรงในการประกอบอาชญากรรมและให้ได้มาซึ่งสิ่งที่ต้องการโดยวิธีที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ซึ่งในพฤติกรรมแต่ละครั้งจะมีผลกระทบต่อบุคคลซึ่งเรียกว่าเหยื่อหรือผู้เสียหายซึ่งวัตถุประสงค์ของการก่ออาชญากรรมเป็นเพื่อการมั่งร่ำรวย ประสงค์ทำร้ายเท่านั้น ซึ่งไม่มีผลกระทบต่อบุคคลหรือองค์กรอื่นแต่อย่างใด แต่ในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงทั้งเทคโนโลยีและทัศนคติความคิด การดำรงชีวิตของบุคคล มีการเปลี่ยนแปลงและปรับเปลี่ยนไปตามสภาพสังคมและเศรษฐกิจของแต่ละประเทศ เมื่อมีการเปลี่ยนรูปแบบอาชญากรรมก็ปรับเปลี่ยนรูปแบบตามไปด้วย ได้มีการจำแนกประเภทของอาชญากรรมในสังคมโดยแบ่งเป็นตามแนวทางกฎหมาย ตามสภาพบุคคล ตามลักษณะอาชญากรรม หรือแม้กระทั่งจำแนกตามลักษณะโทษ ความรุนแรงของโทษนั้นๆ

อาชญากรรมทางเศรษฐกิจเป็นอาชญากรรมที่สังคมมองว่าเกิดขึ้นในกลุ่มชนชั้นบน เป็นอาชญากรรมที่เกี่ยวข้องกับการเงิน เศรษฐกิจ และสังคมในภาพรวม และหากมีการก่ออาชญากรรมในลักษณะนี้จะมีผลกระทบในวงกว้าง ส่งผลต่อระบบเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศ การจัดสรรสลากกินแบ่งรัฐบาลเป็นอีกรูปแบบหนึ่งซึ่งถูกนำมาใช้เพื่อหาผลประโยชน์ด้านการเงินของกลุ่มบุคคลที่มีอิทธิพล มีฐานะทางสังคม มีอำนาจและตำแหน่งหน้าที่การงานที่เอื้อประโยชน์ โดยกระทำการอันมิชอบด้วยกฎหมายเพื่อให้ได้มาซึ่งผลประโยชน์โดยไม่คำนึงถึงรูปแบบและวิธีการว่าผิดต่อหลักศีลธรรมหรือขัดต่อกฎหมายหรือไม่ ดังนั้นการศึกษาวิจัยในครั้งผู้ศึกษามีความมุ่งหวังศึกษา รูปแบบและกระบวนการกระทำความผิดที่เกี่ยวข้องกับสลากกินแบ่งรัฐบาล ทั้งนี้เพื่อให้ทราบถึงกระบวนการและแนวทางในการแก้ไขปัญหา รวมทั้งลดโอกาสการตกเป็นเหยื่อของประชาชนในสังคม ซึ่งสอดคล้องกับกรอบแนวทางในการป้องกันอาชญากรรมที่มีประสิทธิภาพ ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๖๐

๒. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อศึกษารูปแบบการบริหารจัดการการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลไทย
๒. เพื่อทราบถึงรูปแบบการกระทำความผิดที่เกี่ยวข้องกับสลากกินแบ่งรัฐบาล
๓. เพื่อทราบถึงแนวทางและวิธีการป้องกันการเกิดปัญหาอาชญากรรมที่เกี่ยวข้องเนื่องจากสลากกินแบ่งรัฐบาล

๓. ทฤษฎีและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

ประเภทของอาชญากรรม

การจำแนกประเภทอาชญากรรมตามลักษณะอาชัพของอาชญากร โดยจำแนกตามลักษณะพฤติกรรมของอาชญากรผู้กระทำความผิด ความต่อเนื่องของพฤติกรรมทางอาชญากรรม ซึ่งจากพฤติกรรมของอาชญากรนำมากำหนดประเภทของอาชญากร ได้ดังนี้

๑. อาชญากรรมเป็นครั้งคราว เป็นอาชญากรรมที่เกิดขึ้นโดยไม่ได้มีเจตนาฝ่าฝืนระเบียบสังคม แต่เกิดจากความประมาท ผู้กระทำความผิดจะ 모르สำนึกว่าตนเองได้ประกอบอาชญากรรม เช่น การขับรถยนต์ชนคน หรือการกระทำเพื่อป้องกันตัวเกินสมควรแก่เหตุ

๒. อาชญากรรมติดนิสัย มักเกิดจากบุคคลที่ไม่สามารถปรับตัวให้เข้ากับสังคมได้ เมื่อถูกบีบคั้นหรือกดดันจากสังคมก็จะก่ออาชญากรรมขึ้น และมีโอกาสในการกระทำความผิดซ้ำ

๓. อาชญากรรมธรรมดาหรืออาชญากรรมพื้นฐาน เป็นอาชญากรรมที่มีในทุกสังคม เช่น การลัก ชิง ปล้น

๔. อาชญากรรมอุกฉกรรจ์ เป็นการกระทำความผิดที่มุ่งใช้กำลังประทุษร้ายต่อบุคคลหรือทรัพย์สิน เช่น การทำร้ายร่างกาย การฆาตกรรม การข่มขืน เป็นต้น

๕. อาชญากรรมที่ทำโดยมืออาชีพ เป็นอาชญากรรมที่เกิดขึ้นโดยคนที่มีการฝึกฝนแบบวิชาชีพโดยเฉพาะ เช่น นักเจาะเซฟ นักล้วงกระเป๋า มือปืนรับจ้าง อาชญากรรมประเภทนี้เป็นอาชญากรรมที่ต้องอาศัยการฝึกฝนให้เกิดความชำนาญและมีเทคนิคในการก่ออาชญากรรม ดำเนินชีวิตด้วยการประกอบอาชญากรรม เพื่อนำรายได้จากการประกอบอาชญากรรมมาใช้ในการเลี้ยงชีพ

๖. อาชญากรรมทางการเมือง เป็นการกระทำความผิดโดยกลุ่มคนที่มีระดับการศึกษาและเป็นกลุ่มบุคคลหรือองค์กร มีการวางแผนเตรียมความพร้อม แบ่งหน้าที่กันเป็นอย่างดี ซึ่งอาชญากรรมทางการเมืองถือเป็นอาชญากรรมทางเศรษฐกิจอีกด้วย บุคคลกลุ่มนี้จะมีฐานะทางสังคม มีผลประโยชน์ตอบแทนหรือมีอำนาจในการบริหารจัดการเพื่อให้ได้มาซึ่งเงินและอำนาจที่ไม่ถูกต้อง โดยบุคคลเหล่านี้มักดำรงอยู่ ๒ ฐานะ คือ ฐานะที่ได้รับเลือกมาจากความไว้วางใจของราษฎรและฐานะของโจรสลัด

๗. อาชญากรรมคอเช็ตขาว เป็นอาชญากรรมที่เกิดจากบุคคลที่มีชื่อเสียง หน้าตาทางสังคม เช่น พวกข้าราชการ นักธุรกิจ พ่อค้าที่มีฐานร่ำรวย แต่กระทำการทุจริต ฉ้อราษฎ์บังหลวงโดยอาศัยตำแหน่งหน้าที่การงานของตนเอง รวมถึงได้อาศัยอิทธิพลของตนที่มีอยู่ในกิจการต่างๆแสวงหาผลประโยชน์โดยมิชอบ

๘. อาชญากรรมทำเป็นองค์กร เป็นการกระทำที่เกิดจากการที่บุคคลรวมตัวกันเป็นองค์กร มีแผนการดำเนินการและทำตามแผนที่วางไว้ มีหัวหน้าในการดำเนินการ มีการดำเนินการเป็นขั้นเป็นตอนเพื่อประกอบกิจกรรมที่ผิดกฎหมายเพื่อให้ได้เงินมาจากการทุจริตทุกอย่าง แม้กระทั่งการใช้วิธีการโหดเหี้ยมทารุณ พยายามหลบหลีกเงื้อมมือกฎหมาย ซึ่งงานทุจริตที่กระทำมีหลายด้าน เช่น การค้าสิ่งผิดกฎหมาย ยาเสพติด บ่อนพนัน โสเภณี การลักลอบขนของหนีภาษี การฉ้อโกงระดับชาติและระหว่างประเทศ อาชญากรรมเหล่านี้ล้วนเป็นอาชญากรรมที่มีความร้ายแรง และสังคมมีปฏิกิริยาโต้ตอบต่อพฤติกรรมเหล่านี้ แต่กฎหมายไม่สามารถดำเนินการอย่างเด็ดขาดได้กับบุคคลหรือองค์กรเหล่านี้ เนื่องจากอิทธิพลทางการเงินนอกจากนี้ยังมีอิทธิพลทางการเมืองคอยให้การสนับสนุนอีกด้วย (วีระพงษ์ บุญญวาส, ๒๕๔๔)

นอกจากการจำแนกตามพฤติกรรมแล้วยังสามารถจำแนกอาชญากรรมจากประเภทของผู้กระทำความผิด ซึ่งจำแนกได้เป็น ๒ ประเภท อันประกอบด้วย อาชญากรรมที่ประกอบโดยชนชั้นล่างของสังคมหรือชนชั้นกรรมกร ส่วนใหญ่เป็นอาชญากรรมที่เกี่ยวกับทรัพย์สินโดยตรง เช่น การลักทรัพย์ ชิงทรัพย์ ปล้นทรัพย์ เป็นต้น ซึ่งเป็นอาชญากรรมธรรมดาที่สร้างความเสียหายเฉพาะบุคคล และอาชญากรรมที่ประกอบโดยชนชั้นกลางหรือชนชั้นสูง เช่น พวกนักธุรกิจ พ่อค้า ข้าราชการ นักการเมือง ตลอดจนผู้มีอิทธิพลอื่นๆ ส่วนใหญ่เป็นการกระทำความผิดทางเศรษฐกิจที่สร้างความสูญเสียและความเสียหายมากกว่า และมีผลกระทบในวงกว้างกว่าอาชญากรรมธรรมดาที่ประกอบโดยชนชั้นล่าง และเป็นแหล่งเงินทุนในการให้การสนับสนุนอาชญากรรมประเภทอื่นๆ แต่สังคมกลับมีปฏิกิริยาได้ตอบต่อพฤติกรรมอาชญากรรมธรรมดามากกว่าอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ (วีระพงษ์ บุญญวาส, ๒๕๔๔)

ความหมายของอาชญากรรมเศรษฐกิจ

รศ.วีระพงษ์ บุญญวาส ได้ให้ความหมายอาชญากรรมทางเศรษฐกิจไว้ว่า เป็นการกระทำความผิดต่อกฎหมาย ซึ่งมีผลกระทบต่อเศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศ โดยมีได้จำกัดเฉพาะความผิดตามกฎหมายอาญาเท่านั้น ผู้กระทำความผิดมักเป็นผู้ที่มีสถานภาพในทางสังคม มีตำแหน่งหน้าที่การงานและความรู้

คณิน บุญสุวรรณ ได้ให้ความหมายไว้ว่า อาชญากรรมทางเศรษฐกิจ คือ การกระทำใดๆ ที่ก่อให้เกิดผลเสียหายหรือบ่อนทำลายเศรษฐกิจของประเทศ ไม่ว่าจะเป็นการกระทำนั้น ผู้กระทำมีเจตนาหรือไม่ มีผิดกฎหมายหรือไม่ หรือแม้กระทั่งมีกฎหมายห้ามหรือไม่ก็ตาม

ดร.อภิชัย พันธเสน ได้ให้ความหมายไว้ว่า ใครก็ตามที่พยายามยื้อแย่งผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจโดยไม่ชอบธรรม เนื่องจากมีอำนาจมืด มีความฉลาด มีอำนาจทางเศรษฐกิจ มีพลังกำลัง หรือมีอิทธิพลทางกฎหมาย ทางทหาร ทางการเมืองเหนือกว่า ย่อมถือได้ว่าเป็นอาชญากรรมทางเศรษฐกิจและผู้ที่เกี่ยวข้องในเรื่องนี้ก็เป็นอาชญากรทางเศรษฐกิจ

โดยสรุป อาชญากรรมทางเศรษฐกิจเป็นอาชญากรรมที่เกิดจากการกระทำความผิดจากกลุ่มคนที่มีฐานะทางสังคม มีระดับการศึกษา และได้รับการยอมรับในสังคมทำให้เกิดการจ้องจับผิด และการกระทำความผิดถูกมองว่าเป็นเรื่องปกติที่สามารถทำได้โดยไม่ผิด แต่ผลกระทบที่เกิดจากลักษณะของการก่ออาชญากรรมในลักษณะนี้มีผลกระทบในวงกว้าง หากมีการกระทำความผิดเกิดขึ้นจะส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศได้ ซึ่งในการกระทำผิดบุคคลหรือกลุ่มคนเหล่านี้จะอาศัยอำนาจหรือเงินในการกระทำความผิดเปิดช่องให้ตนเองได้รับผลประโยชน์หรือรายได้จำนวนมหาศาล โดยไม่สนใจว่าผลกระทบจะเกิดขึ้นกับสังคมอย่างไร

เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างอาชญากรรมทั่วไปกับอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ

อาชญากรรมทางเศรษฐกิจเป็นอาชญากรรมที่มีความแตกต่างจากอาชญากรรมทั่วไป ซึ่งสามารถเปรียบเทียบได้ดังตาราง

อาชญากรรมธรรมดา	อาชญากรรมทางเศรษฐกิจ
๑. เกิดขึ้นโดยอาศัยช่องว่างและโอกาสในการกระทำผิดโดยทั่วไป	๑. เกิดขึ้นโดยอาศัยโอกาสและช่องว่างทางความรู้ในวิชาชีพหรือตำแหน่งหน้าที่
๒. ผลการกระทำจะปรากฏในระยะเวลาอันสั้น ผู้เสียหายจะรู้ตัวรวดเร็ว และเกิดผลโดยตรงต่อผู้เสียหาย	๒. กว่าจะรู้ผลของการกระทำต้องใช้เวลาอันยาวนานกว่าและอาจมีผู้ได้รับความเสียหายเป็นจำนวนมาก
๓. พยานยืนยันการกระทำผิดอย่างชัดเจนได้	๓. ความชัดเจนของพยานหลักฐานหาได้ยาก อาจต้องประสบปัญหาในระเบียบปฏิบัติ
๔. มีผลกระทบต่อความรู้สึกของผู้ถูกกระทำรวมถึงประชาชนผู้ได้ทราบเหตุการณ์	๔. อาจไม่ก่อให้เกิดความรู้สึกร่วมต่อบุคคลหรือประชาชนที่ไม่เกี่ยวข้องจากผลเสียหายที่เกิดขึ้น
๕. ทรัพย์สินที่ถูกประทุษร้ายอยู่ในวงเงินไม่สูงและการประกอบอาชญากรรมโดยทั่วไปเป็นการกระทำโดยเฉพาะบุคคลหรือเป็นกลุ่มก็ได้	๕. ทรัพย์สินเสียหายหรือประทุษร้ายมีวงเงินสูงและมักจะมีการกระทำผิดในรูปขบวนการ หรือองค์การหรือกลุ่ม
๖. มีผลกระทบต่อสวัสดิภาพของประชาชนในวงจำกัด	๖. มีผลกระทบต่อประชาชนและเศรษฐกิจความมั่นคงของประเทศเป็นส่วนรวม

จากตารางจะเห็นได้ถึงความแตกต่างระหว่างอาชญากรรมธรรมดาและอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ อาชญากรรมทางเศรษฐกิจเป็นการกระทำโดยผู้ที่มีความรู้และมีตำแหน่งหน้าที่จึงถูกมองว่าเป็นอาชญากรรมของชนชั้นสูงซึ่งในสังคมไทยมักจะมองว่าคนที่มีเงินจำนวนมากเป็นชนชั้นสูงและการทำความผิดไม่ส่งผลกระทบกับตนเองโดยตรงจึงไม่เตือนร้อนอะไร แต่หากพิจารณาแล้วจะเห็นว่าอาชญากรรมทางเศรษฐกิจมีผลกระทบในภาพรวมของเศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศส่งผลให้เกิดความเสียหายได้มากกว่าอาชญากรรมธรรมดา

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

๑) พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ และฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๕๘ โดยสรุปสาระสำคัญ ดังนี้

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้ “ความผิดมูลฐาน” หมายความว่า

(๓) ความผิดเกี่ยวกับการฉ้อโกงประชาชนตามประมวลกฎหมายอาญาหรือความผิดตาม กฎหมายว่าด้วยการกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน

(๔) ความผิดเกี่ยวกับการยกยอกหรือฉ้อโกงหรือประทุษร้ายต่อทรัพย์สินหรือกระทำความผิดโดยทุจริตตามกฎหมายว่าด้วยธุรกิจสถาบันการเงิน หรือกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ซึ่งกระทำความผิดโดยการ หรือผู้จัดการ หรือบุคคลใด ซึ่งรับผิดชอบหรือมีประโยชน์เกี่ยวเนื่องในการดำเนินงานของสถาบัน การเงินนั้น

(๕) ความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรมตามประมวลกฎหมายอาญา ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ หรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่หรือทุจริตต่อหน้าที่ตามกฎหมายอื่น

(๖) ความผิดเกี่ยวกับการกรรโชก หรือรีดเอาทรัพย์สินที่กระทำโดยอาจอ้างยศ หรือของโจร ตามประมวลกฎหมายอาญา

(๗) ความผิดเกี่ยวกับการพนันตามกฎหมายว่าด้วยการพนัน เฉพาะความผิดเกี่ยวกับการเป็นผู้จัดให้มีการเล่นการพนันโดยไม่ได้รับอนุญาตโดยมีวงเงินในการกระทำความผิดรวมกันมีมูลค่าตั้งแต่ห้า ล้านบาทขึ้นไป หรือเป็นการจัดให้มีการเล่นการพนันทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์

(๘) ความผิดเกี่ยวกับการเป็นสมาชิกอั้งยี่ตามประมวลกฎหมายอาญาหรือการมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมที่มีกฎหมายกำหนดเป็นความผิด

“ธุรกรรม” หมายความว่า กิจกรรมที่เกี่ยวกับการทำนิติกรรม สัญญาหรือการดำเนินการใด ๆ กับผู้อื่น ทางการเงิน ทางธุรกิจ หรือการดำเนินการเกี่ยวกับทรัพย์สิน

“ธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย” หมายความว่า ธุรกรรมที่มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่ากระทำขึ้น เพื่อหลีกเลี่ยงมิให้ต้องตกอยู่ภายใต้บังคับแห่งพระราชบัญญัตินี้หรือธุรกรรมที่เกี่ยวข้องหรืออาจเกี่ยวข้องกับ การกระทำความผิดมูลฐานหรือการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย ทั้งนี้ไม่ว่าจะเป็นการทำธุรกรรม เพียงครั้งเดียวหรือหลายครั้ง และให้หมายความรวมถึงการพยายามกระทำธุรกรรมดังกล่าวด้วย

มาตรา ๕ ผู้ใด

(๑) โอน รับโอน หรือเปลี่ยนสภาพทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดเพื่อชุกซ่อนหรือปกปิดแหล่งที่มาของทรัพย์สินนั้น หรือเพื่อช่วยเหลือผู้อื่นไม่ว่าก่อน ขณะหรือหลังการกระทำความผิด มิให้ ต้องรับโทษหรือรับโทษน้อยลงในความผิดมูลฐาน หรือ

(๒) กระทำด้วยประการใดๆ เพื่อปกปิดหรืออำพรางลักษณะที่แท้จริงการได้มาแหล่งที่ตั้ง การจำหน่าย การโอน การไต่สืบทิดใดๆ ซึ่งทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด

(๓) ได้มา ครอบครอง หรือใช้ทรัพย์สิน โดยรู้ในขณะที่ได้มา ครอบครอง หรือใช้ทรัพย์สินนั้น ว่าเป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด

ผู้นั้นกระทำความผิดฐานฟอกเงิน

๒. การทุจริตต่อหน้าที่ โดยสุจริตสำคัญ ดังนี้

คำว่า “โดยทุจริต” ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑ (๑) หมายถึง “เพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มีควร โดยที่ขอบด้วยกฎหมายสำหรับตนเองหรือผู้อื่น”

คำว่า “ทุจริตต่อหน้าที่” ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๔ หมายถึง “การปฏิบัติหรือละเว้น การปฏิบัติใดๆ ในตำแหน่งหรือหน้าที่ หรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติใดๆ ในพฤติการณ์ที่อาจทำให้ผู้อื่น เชื่อว่ามีตำแหน่งหรือหน้าที่ ทั้งที่ตนมิได้มีตำแหน่งหรือหน้าที่นั้น หรือใช้อำนาจในตำแหน่งหน้าที่ ทั้งนี้ เพื่อแสวงหาประโยชน์ ที่มี ควรได้โดยชอบสำหรับตนเองหรือผู้อื่น”

➤ กฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

๑) พระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล พ.ศ. ๒๕๑๗ โดยสุจริตสำคัญ ดังนี้ มาตรา ๕ ให้จัดตั้งสำนักงานสลากกินแบ่งขึ้นเรียกว่า “สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล” มีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

(๑) ออกสลากกินแบ่งรัฐบาล

(๒) จัดการโรงพิมพ์อันเป็นอุปกรณ์ในการพิมพ์สลากกินแบ่งรัฐบาล หรือพิมพ์สิ่งพิมพ์อื่นที่คณะกรรมการให้ความเห็นชอบ

(๓) กระทำการอื่นใดที่เกี่ยวข้องหรือที่เป็นประโยชน์แก่การดำเนินงานของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล

มาตรา ๒๒ เงินที่สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลได้รับไว้จากการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาล ให้จัดสรรดังนี้

(๑) ร้อยละหกสิบเป็นเงินรางวัล

(๒) ไม่น้อยกว่าร้อยละสิบแปดเป็นรายได้แผ่นดิน

(๓) ไม่เกินกว่าร้อยละสิบสองเป็นค่าใช้จ่ายในการบริหารงานซึ่งรวมทั้งค่าใช้จ่ายในการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลด้วย

มาตรา ๒๓ เงินที่สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลได้รับไว้ นอกจากเงินที่ได้รับ ตามมาตรา ๒๒ ให้สมทบเป็นค่าใช้จ่ายในการบริหารงาน

มาตรา ๒๔ ดอกผลที่เกิดจากเงินตามมาตรา ๒๒ (๑) และ (๒) ให้นำส่งเป็นรายได้แผ่นดิน ส่วนดอกผลที่เกิดจากเงินตามมาตรา ๒๒ (๓) ให้สมทบเป็นค่าใช้จ่ายในการบริหารงาน

มาตรา ๒๕ ค่าใช้จ่ายในการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของค่าใช้จ่ายในการบริหารงานตามมาตรา ๒๒ (๓) ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการกำหนด ด้วยความเห็นชอบของรัฐมนตรี

มาตรา ๒๖ เงินที่จัดสรรไว้เพื่อจ่ายเป็นเงินรางวัลตามมาตรา ๒๒ (๑) ถ้าผู้มีสิทธิเรียกร้องเงินรางวัลไม่มาขอรับเงินรางวัลภายในกำหนดอายุความตามมาตรา ๓๗ ให้นำส่งเป็นรายได้แผ่นดิน

มาตรา ๒๗ ค่าใช้จ่ายในการบริหารงานตามมาตรา ๒๒ (๓) มาตรา ๒๓ และมาตรา ๒๔ ในปีหนึ่ง ๆ หากมีเหลือ ให้สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลกันไว้เป็นเงินสำรองได้ ไม่เกินร้อยละห้าสิบ ส่วนที่เหลือ ให้นำส่งเป็นรายได้แผ่นดิน

เมื่อใดรัฐมนตรีเห็นว่าเงินที่กันไว้เป็นเงินสำรองตามวรรคหนึ่งมีจำนวนสูงเกินสมควรหรือเกินความจำเป็น รัฐมนตรีโดยลำพังหรือโดยคำแนะนำของคณะกรรมการมีอำนาจสั่งให้ลดจำนวน เงินสำรองนั้นลง ให้คงเหลือเท่าที่รัฐมนตรีเห็นสมควร ในกรณีดังว่านี้ ให้สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลนำส่งเงินที่สูงไปกว่าจำนวนที่รัฐมนตรีกำหนดเป็นรายได้แผ่นดิน

มาตรา ๓๔ ผู้ใดเสนอขายหรือขายสลากกินแบ่งรัฐบาลที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้และยังไม่ได้ออกรางวัลเกินราคาที่กำหนดในสลากกินแบ่ง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองพันบาท

๒) คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่ ๑๑/๒๕๕๘ เรื่อง มาตรการแก้ไขปัญหาที่เกิดจากการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาล โดยสรุปสาระสำคัญ ดังนี้

ข้อ ๕ ให้จัดตั้งกองทุนขึ้นกองทุนหนึ่งในสำนักงาน เรียกว่า “กองทุนสลากกินแบ่งรัฐบาลเพื่อพัฒนาสังคม” เพื่อเป็นทุนสำหรับการใช้จ่ายตามวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้

(๑) เพื่อส่งเสริมการศึกษาและการวิจัยปัญหาเกี่ยวกับการพนัน สาเหตุและผลกระทบจากการพนัน รวมทั้งมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการพนัน

(๒) เพื่อส่งเสริมการเผยแพร่ความรู้และทัศนคติที่ถูกต้องเกี่ยวกับการพนัน สร้างการรู้เท่าทันเพื่อป้องกันการติดการพนัน รวมทั้งสนับสนุนกิจกรรมป้องกันและลดผลกระทบจากการพนัน

(๓) เพื่อเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบจากการพนัน

(๔) เพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดจากการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาล

ข้อ ๖ กองทุนประกอบด้วย

(๑) เงินที่ได้รับจัดสรรจากการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลตามกฎหมายว่าด้วยสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล

(๒) ดอกผลจากเงินกองทุน

เงินกองทุนตามวรรคหนึ่งไม่ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน

ข้อ ๑๑ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๓๙ แห่งพระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล พ.ศ. ๒๕๑๗ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๓๙ ผู้ใดเสนอขายหรือขายสลากกินแบ่งรัฐบาลที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้และยังไม่ได้ออกรางวัลเกินราคาที่กำหนดในสลากกินแบ่ง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

ข้อ ๑๒ ให้เจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารที่ผู้บัญชาการทหารบกหรือแม่ทัพภาคมอบหมายมีอำนาจหน้าที่ในการป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล ทั้งนี้ ไม่กระทบต่อหน้าที่ของพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจที่มีอยู่ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาในการปฏิบัติการตามวรรคหนึ่ง ให้เจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญาและเป็นพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาในระหว่างการปฏิบัติการตามวรรคหนึ่ง หากพบว่ามีกระทำความผิดเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขสัญญาตัวแทนจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลหรือสัญญาดำเนินการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาล ให้เจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารรายงานให้ผู้อำนวยการทราบเพื่อพิจารณาใช้มาตรการทางกฎหมายโดยเคร่งครัด ซึ่งรวมถึงการส่งเรื่องไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการตรวจสอบตามประมวลรัษฎากรหรือตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

ข้อ ๑๓ เมื่อคณะรักษาความสงบแห่งชาติสิ้นสุดลงตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญแล้ว

ให้ดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาลตามกฎหมายว่าด้วยสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล และเมื่อได้ดำเนินการเสร็จสิ้นแล้ว ให้คำสั่งนี้เป็นอันยกเลิก

๔. ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาวิจัยเชิงเอกสาร วิเคราะห์ข้อมูล โดยศึกษารวบรวมข้อมูลจากเอกสาร สื่อสิ่งพิมพ์ งานวิจัยและบทความที่เกี่ยวข้อง มีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

๑. ปรีกษาและขอความคิดเห็น แนวทางประกอบการพิจารณาเลือกหัวข้อการศึกษาวิจัย
๒. ศึกษาข้อมูลจากแหล่งข้อมูลต่างๆ
๓. ตรวจสอบข้อเท็จจริงและความน่าเชื่อถือของข้อมูล/สอบถามข้อมูลจากผู้ที่เกี่ยวข้อง
๔. วิเคราะห์ข้อมูล และเชื่อมโยงความเกี่ยวเนื่องกับอาชญากรรมที่ทำการศึกษา
๕. สรุปผลการศึกษาวิจัย และให้ข้อเสนอแนะ

๕. ข้อมูลจากการศึกษาวิเคราะห์

สลากกินแบ่งรัฐบาลเป็นอีกช่องทางที่ผู้ศึกษาเห็นว่ามีความเกี่ยวข้องและเชื่อมโยงกับอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ ซึ่งโดยพฤตินัยของคนไทยชอบการเสี่ยงโชค การลุ้นผลรางวัล การได้รับรางวัลก้อนใหญ่จากการถูกรางวัล การเสี่ยงโชคกับคนไทยเป็นเรื่องที่อยู่คู่กันมานาน จากการศึกษาพบว่าประเทศไทยได้ได้นำเอารูปแบบการออกสลากรางวัลหรือลอตเตอรี่ครั้งแรกในสมัยรัชการที่ ๕ เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๑๗ เนื่องในงานพระราชพิธีเฉลิมพระชนมพรรษาของพระองค์ โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะช่วยเหลือพ่อค้าต่างชาติที่นำสินค้ามาร่วมแสดงในการจัดพิพิธภัณฑ์ที่ตึกกองคาเตียในพระบรมมหาราชวัง ซึ่งเป็นการออกรางวัลเนื่องในวาระพิเศษ จนกระทั่งมีการเปลี่ยนแปลงการปกครอง ในปี พ.ศ. ๒๔๗๖ รัฐบาลมีนโยบายที่จะลดเงินรัฐอุปการ (เงินที่เรียกเก็บจากขายไทยที่ไม่ต้องรับราชการทหาร) ทำให้รัฐขาดรายได้ พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ ๗) จึงได้ดำริให้มีการออกลอตเตอรี่รัฐบาลขึ้นโดยเรียกว่า "ลอตเตอรี่รัฐบาลสยาม" โดยพิมพ์ออกจำหน่ายจำนวน ๑ ล้านฉบับ ๆ ละ ๑ บาท ปีกละ ๔ งวด ซึ่งได้มีการพัฒนารูปแบบการออกสลากมาเรื่อยๆ จนกระทั่งต่อมาในปี พ.ศ. ๒๔๗๗ คณะรัฐมนตรีได้อนุมัติให้กระทรวงมหาดไทยออกสลากกินแบ่งบำรุงเทศบาลโดยกำหนดว่า หากเดือนใดเป็นเดือนที่ออกสลากกินแบ่งรัฐบาล เดือนนั้นให้งดจำหน่ายสลากกินแบ่งของเทศบาล โดยเริ่มจำหน่ายงวดแรกเมื่อเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. ๒๔๗๘ แล้วออกสลากเดือนเมษายน พ.ศ. ๒๔๗๙ โดยพิมพ์จำนวน ๕๐๐,๐๐๐ ฉบับ ๆ ละ ๑ บาท และได้มีการออกสลากกินแบ่งรัฐบาลและสลากบำรุงเทศบาลเรื่อยมา ต่อมา มีการโอนให้กระทรวงการคลังเป็นหน่วยงานรับผิดชอบการดำเนินการ และจัดตั้งเป็นสำนักงานสลากกินแบ่งตามพระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล ในปี พ.ศ. ๒๕๑๗ เป็นต้นมา (สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล, ๒๕๕๕)

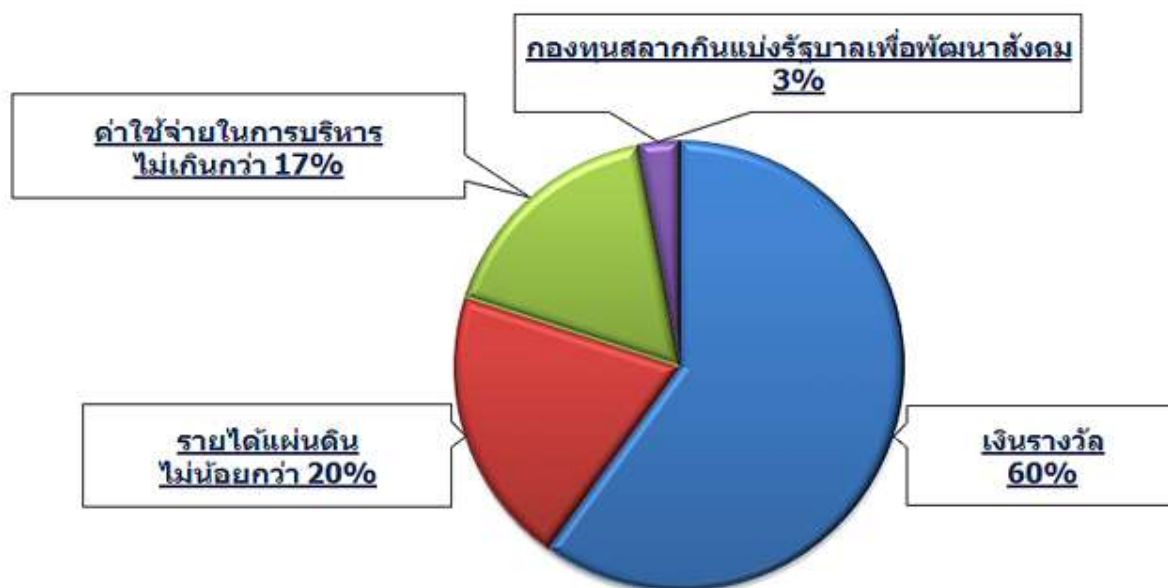
สัดส่วนรายได้จากการจำหน่ายสลาก จัดสรรให้ร้อยละ ๖๐ เป็นเงินรางวัล ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๒๐ เป็นรายได้แผ่นดิน ไม่เกินกว่าร้อยละ ๑๗ เป็นค่าใช้จ่ายในการบริหารงานซึ่งรวมค่าใช้จ่ายในการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาล และ ร้อยละ ๓ เป็นเงินกองทุนเพื่อพัฒนาสังคมโดยเงินที่ได้จากการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลจะถูกบริหารจัดการและจัดสรรคืนให้กับประชาชนในรูปแบบต่างๆ การนำงบประมาณมาจัดสรรให้หน่วยงานองค์กรต่างๆ จัดทำโครงการ ขอรับบริจาคและการสนับสนุนเพื่อสาธารณประโยชน์กลับคืนสู่สังคมในด้านต่างๆ ประกอบด้วย

ลำดับ	การจัดสรร	จำนวนเงิน (ล้านบาท)
๑	ด้านการศึกษาและกีฬา	๑๒๙.๒๐๑๕
๒	ด้านสาธารณสุข	๑๒.๓๕๔๒
๓	ด้านศาสนา	๙.๘๑๖๐
๔	ด้านสังคมสงเคราะห์	๑๒๗.๒๖๓๙
๕	ด้านศิลปวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม	๓.๔๐๐๐
๖	โดยเสด็จพระราชกุศล	๑๑.๐๐๐

	รวม	๒๙๓.๐๓๕๗

ที่มา : รายงานประจำปี ๒๕๕๙ สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล

การจัดสรรเงินที่ได้รับจากการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาล

ภาพแสดงร้อยละของการจัดสรรเงินที่ได้จากการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาล

การจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาล สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลมีการออกรางวัลทุกวันที่ ๑ และวันที่ ๑๖ ของเดือนหากเดือนใดมีวาระพิเศษก็จะมีการเลื่อนตามความเหมาะสม โดยจัดพิมพ์ระยะแรกจัดพิมพ์ที่ราคา ๘๐ บาท แต่การจำหน่ายจริงในท้องตลาดอยู่ที่ราคา ๑๐๐ บาท โดยมีการเพิ่มจำนวนการจัดพิมพ์สลากออกมาสู่ระบบเศรษฐกิจตามความเหมาะสมและความต้องการสลาก ซึ่งในการจำหน่ายสลากจะมีการจัดสรรโควตาให้กับหน่วยงานหรือองค์กรที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

๑. กลุ่มเครือข่ายสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล ได้รับการจัดสรร ๑๑.๖๔ ล้านฉบับต่องวด กลุ่มนี้ประกอบด้วย มูลนิธิสำนักงานสลากฯ สมาคมพนักงานผู้เกษียณอายุสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล สหกรณ์บริการสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล

๒. กลุ่มมูลนิธิ-สมาคม-องค์กรการกุศล ได้รับการจัดสรร ๗.๒๔ ล้านฉบับต่องวด กลุ่มนี้ประกอบด้วย องค์กรสงเคราะห์ทหารผ่านศึก สมาคมสภาสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์ สมาคมผู้ค้า ย่อยสลากกินแบ่งรัฐบาล (คนพิการ) และมูลนิธิ-สมาคม-องค์กรการกุศลอื่นๆ เกือบ ๒๐,๐๐๐ แห่ง

๓. กลุ่มเจ้าแดง-ผู้กองธรรมนิส ได้รับการจัดสรร ๓.๒๑ ล้านฉบับต่องวด กลุ่มนี้ประกอบด้วย บริษัทหยาด น้ำเพชร จำกัด ห้างหุ้นส่วนจำกัดขวัญฤดี

๔. กลุ่มบริษัท สลากมหาลาภ จำกัด ของ น.ส.สระเรียง อัครวุฒิพงษ์ ได้รับการจัดสรร ๑.๖ ล้านฉบับต่องวด และมีญาติของนางสระเรียงที่ได้รับการจัดสรร โดยสรุปรวมกลุ่มนี้ได้รับการจัดสรรสลากอยู่ที่ ๑.๗๙ ล้านฉบับต่องวด

๕. กลุ่มบริษัททุ่งอัมพร จำกัด มีนายอนุชา แสงอาทิตย์ เป็นกรรมการ ได้รับการจัดสรรจำนวน ๑๔๐,๐๐๐ ฉบับต่องวด

๖. กลุ่มบริษัท ซี.เค.ซัคเซส จำกัด ได้รับการจัดสรร ๑๓๐,๘๐๐ ฉบับต่องวด

๗. กลุ่มบริษัท ณ. กมลภัสส์ จำกัด ได้รับการจัดสรร ๑๓๐,๕๐๐ ฉบับต่องวด

๘. กลุ่มบริษัทมารวยลือตโต้ จำกัด ได้รับการจัดสรร ๑๒๒,๕๐๐ ฉบับต่องวด

๙. กลุ่มบริษัทเลขลักษณ์ จำกัด ได้รับการจัดสรร ๑๒๑,๕๐๐ ฉบับต่องวด

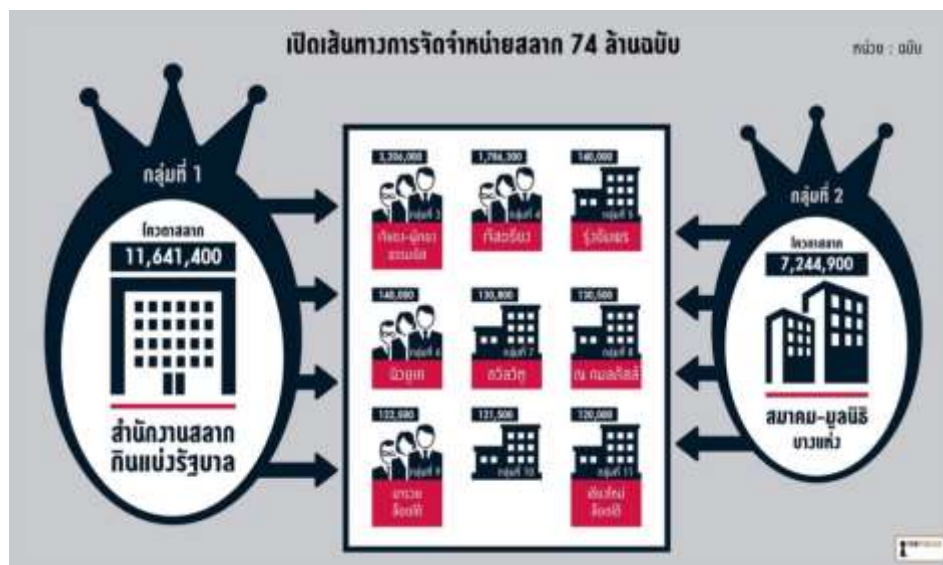
๑๐. กลุ่มห้างหุ้นส่วนจำกัด ยูพิน เชียงใหม่ ลือตโต้ ได้รับการจัดสรร ๑๒๐,๐๐๐ ฉบับต่องวด

ความเชื่อมโยงกับอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ

จากการวิเคราะห์ในเรื่องของการจัดสรรโควตาการจำหน่ายสลาก เห็นว่ามีความเชื่อมโยงและมีลักษณะที่สอดคล้องกับอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ โดยในอดีตที่ผ่านมาคนที่จะได้รับการจัดสรรสลากหรือได้โควตาสลากต้องเป็นพรรคพวกกันเท่านั้น โดยเฉพาะนักการเมือง การที่มีข้าราชการและนักการเมืองเข้ามาเกี่ยวข้องและมาใช้อิทธิพลในการจัดสรรสลากกินแบ่งรัฐบาล ส่งผลให้เกิดผลกระทบกับผู้ค้ารายย่อย การกำหนดผู้ค้าหรือยี่ปั้วมีผลต่อการกระจายสลากไปทั่วประเทศ การกำหนดราคาสลากไม่ได้ขึ้นอยู่กับสำนักงานสลากกินแบ่ง แต่เป็นการกำหนดโดยกลุ่มพ่อค้าคนกลางของสลากกินแบ่งหรือที่เรียกว่ายี่ปั้ว ซึ่งมีการขายเกินราคาแม้ว่ากองสลากจะแก้ปัญหาราคาสลากโดยการเพิ่มจำนวนพิมพ์จากเดิม ๔๐ ล้านฉบับเป็น ๗๔ ล้านฉบับ ก็ยังมีการขายเกินราคา เนื่องจากมีการผูกขาดอยู่กับผู้ค้าสลากรายใหญ่ เนื่องจากบรรดามูลนิธิ สมาคมที่ได้รับการจัดสรรโควตาสลาก ไม่สามารถขายสลากได้ จึงต้องนำสลากที่ได้รับมาไปขายต่อให้กับผู้ค้ารายใหญ่ ทำให้ผู้ค้ารายใหญ่เป็นคนกำหนดราคาและปริมาณสลากในตลาดของการค้าขายสลากกินแบ่งรัฐบาล การจัดสรรโควตาให้กับผู้ค้าสลากรายใหญ่จำหน่ายที่ฉบับละ ๖๘.๘๐ บาท ในขณะเดียวกันผู้ค้ารายย่อยได้รับการจัดสรรสลากในราคาต้นทุนอยู่ที่ ๗๐.๔๐ บาท (บทความจาก THAIPUBLICA, ๑๑ มิถุนายน ๒๐๑๕, <https://thaipublica.org/๒๐๑๕/๐๖/lottery-๑๖/>)

ชาปั๊ว เป็นภาษาจีนแปลว่าคนที่ซื้อล็อตเตอรี่มาจากยี่ปั้ว แล้วนำไปขายส่งให้กับพ่อค้าปลีก/พ่อค้าสลากรายย่อย

ยี่ปั้ว เป็นภาษาจีนแปลว่าคนที่รับซื้อล็อตเตอรี่มาจากสำนักงานสลากกินแบ่ง (โดยเรียกสำนักงานสลากกินแบ่งเป็นเถาปั๊ว ซึ่งแปลว่าผู้ผลิตสินค้าซึ่งในบทความนี้หมายความว่าสลากกินแบ่งรัฐบาล)

ภาพแสดงเส้นทางการจัดจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาล

จากแผนภาพแสดงให้เห็นว่าแม้รัฐบาลจะมีการจัดสรรโควตาและกระจายไปยังมูลนิธิองค์กร ผ่านตัวแทนจำหน่าย ซึ่งมีทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค มีการกำหนดโควตาหรือผู้ค้ารายย่อยแต่สลากก็จะวนกลับมาที่พ่อค้าคนกลางคือยี่ปั้ว ก่อนกระจายออกสู่ท้องตลาดอีกครั้งหนึ่ง

ภาพแสดงสัดส่วนการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลไปยังทั่วประเทศ

ภาพแสดงสัดส่วนการจัดจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลไปยังทั่วประเทศ

ต่อมาคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) โดยพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา มีนโยบายควบคุมราคาสลากกินแบ่งรัฐบาล ได้มีประกาศลงวันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๕๘ ตามคำสั่งหัวหน้า คสช. ที่ ๑๑/๒๕๕๘ เรื่อง “มาตรการแก้ไขปัญหาที่เกิดจากการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาล” กำหนดให้ขายสลากกินแบ่งรัฐบาลในราคา ๘๐ บาท โดยกำหนดโทษหากมีการฝ่าฝืน จะมีโทษจำคุกไม่เกิน ๑ เดือน หรือปรับไม่เกิน ๑๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ทั้งนี้สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลได้มีโครงการซื้อ – จดล่วงหน้าสลากกินแบ่งรัฐบาล” ตั้งแต่การซื้อสลากงวดวันที่ ๑๖ ตุลาคม ๒๕๕๘ และการจองล่วงหน้าสลากกินแบ่งรัฐบาล งวดประจำวันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๘ โดยเปิดให้ผู้ค้าสลากรายย่อยเข้ามาซื้อหรือจองสลากล่วงหน้า รายละไม่เกิน ๕ เล่ม ผ่านตู้เอทีเอ็ม ระบบ NET BANK และเคาน์เตอร์ธนาคารกรุงไทย พร้อมจัดส่งทางไปรษณีย์ถึงมือผู้ขายโดยตรงในราคาต้นทุน ๗๐.๔๐ บาท ซึ่งโครงการนี้เองก็ไม่สามารถทำให้ผู้ที่ไม่มีโควตาสามารถจองได้ทัน ทำให้ต้องไปรับจากยี่ปั้ว – ซาปั้วมาขายต่อ ซึ่งราคาก็จะสูงกว่าปกติทำให้ต้องขายต่อในราคาที่สูง นอกจากการแก้ปัญหาเรื่องช่องทางการจำหน่ายสลากฯ แล้ว ยังมีการพิมพ์สลากเพิ่มอีก ๑๓ ล้านฉบับต่องวด จากเดิมพิมพ์สลากออกขาย ๓๗ ล้านฉบับต่องวดเพิ่มเป็น ๕๐ ล้านฉบับต่องวด เพื่อปรับปริมาณสลากในตลาดให้เข้าสู่ “สมดุล” ตั้งแต่งวดประจำวันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๘ โดยจัดสรรให้องค์กรต่าง ๆ ๓๕% บุคคลรายย่อย ๓๕% และบุคคลรายย่อยโครงการฯ ๒๖% จนกระทั่งในเดือนมกราคม ๒๕๕๙ ได้พิมพ์เพิ่มขึ้นเป็น ๖๐ ล้านฉบับ โดยจัดสรรให้องค์กรต่าง ๆ ๑๖% บุคคลรายย่อย ๓๑% และบุคคลรายย่อยโครงการฯ ๕๓% ซึ่งจะเห็นว่า กลุ่มผู้ค้าสลากรายย่อยสามารถเข้าถึงสลากได้เพิ่มมากขึ้นกว่าในอดีตเป็นอย่างมาก (รายงานประจำปี ๒๕๕๙, สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล)

ภาพแสดงวงจรที่เป็นสาเหตุให้สลากแพง

จากแผนภาพแสดงให้เห็นถึงวงจรของการไหลของสลากซึ่งจะเหมือนกับตอนที่จัดจำหน่ายสลากจำนวน ๗๔ ล้านคู่ฉบับ คือวนกลับมาที่ยี่ปั้วเป็นผู้จำหน่ายหลัก และเป็นผู้กำหนดราคา การที่กลุ่มพ่อค้าคนกลางหรือยี่ปั้วได้ครอบครองสลากจำนวนมาก จึงเป็นเปรียบเสมือนเป็นผู้กำหนดราคาสลากในตลาด ซึ่งการกระทำดังกล่าว กลุ่มคนที่ซื้อสลากไม่ได้มองว่าเป็นอาชญากรรมหรือมีผลกระทบแต่อย่างใด ซึ่งแท้จริงแล้วการกระทำดังกล่าวถือเป็นอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ ที่มีผลกระทบต่อหลายภาคส่วน ผู้ซื้อยอมซื้อในราคาที่สูงกว่าที่สำนักงานสลากกินแบ่งกำหนด เนื่องจากมีความต้องการตัวเลขบนสลากที่ตนเองมั่นใจว่าจะได้ถูกรางวัล โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาที่สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลกำลังประสบอยู่คือการรวมสลากกินแบ่งรัฐบาล หรือที่เรียกว่า “ห่วยชุด” ซึ่งประชาชนนิยมเป็นอย่างมากเนื่องจากเป็นเพิ่มโอกาสในการได้รับรางวัลที่สูงขึ้น ยอมซื้อในราคาที่สูงกว่าปกติและเห็นว่าเป็นเรื่องปกติที่ผู้ค้าจะเพิ่มราคา โดยเฉพาะเป็นเลขที่ดังและได้รับความนิยม หายาก ยิ่งเพิ่มมูลค่าของสลากกินแบ่งรัฐบาลให้แพงยิ่งขึ้นไปอีก

จากการวิเคราะห์จุดอ่อนของการบริหารจัดการสลากกินแบ่งรัฐบาลคือยังไม่สามารถควบคุมคู่ค้าให้จำหน่ายสลากตามราคาและมาตรฐานที่ภาครัฐกำหนด ซึ่งอาจมีผลเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงรัฐบาล ทำให้เกิดความไม่ต่อเนื่องทางนโยบาย และความไม่แน่นอนในการปรับปรุงกฎระเบียบเพื่อรองรับการดำเนินงาน หรือแม้กระทั่งการเข้าถึงแหล่งการพนันต่างๆ ได้ง่าย ทำให้ประชาชนหันไปเสี่ยงโชคในรูปแบบอื่น สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลได้ออกมาตรการการดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหา ดังนี้

๑. คณะกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาลประกาศกำหนดราคาสลาก ๘๐ บาททั่วประเทศ ตั้งแต่วันที่ ๑๖ มิถุนายน ๒๕๕๘ และยกเลิกรางวัลแจ็คพ็อตเพื่อเป็นการกระจายการถูกรางวัลที่ ๑ และเพื่อแก้ไขปัญหาการรวมชุด

๒. เพิ่มการออกรางวัลเลขหน้า ๓ ตัว ตั้งแต่วันที่ ๑ กันยายน ๒๕๕๘ เพื่อลดปัญหาเลขท้ายที่ไม่นิยม

๓. จัดสรรสลากรายละ ๕ เล่ม (๑ เล่ม มี ๑๐๐ ฉบับ) จากเดิมได้รับการจัดสรรโควตา รายละ ๑.๕ - ๑๒๕ เล่ม เพื่อเป็นการตัดวงจรผู้ค้ารายใหญ่ และกระจายโอกาสให้กับผู้ค้ารายย่อย

๔. ให้มีการจองล่วงหน้าสลากกินแบ่ง ผ่านตู้ ATM ระบบ NET BANK และเคาน์เตอร์ธนาคารกรุงไทย พร้อมจัดส่งทางไปรษณีย์ในราคาต้นทุน ๗๐.๔๐ บาท

๕. จัดพิมพ์สลากเพิ่มจากเดิม ๓๗ ล้านฉบับต่องวด เพิ่มเป็น ๖๐ ล้านฉบับต่องวดเพื่อให้รายย่อยเข้าถึงสลากได้มากขึ้น โดยแบ่งโควตา

- ๑) จัดสรรให้องค์กรต่างๆ ร้อยละ ๑๖
- ๒) บุคคลรายย่อย ร้อยละ ๓๑
- ๓) บุคคลรายย่อยโครงการ ร้อยละ ๕๓

๖. สรุปและอภิปรายผล

อาชญากรรมทางเศรษฐกิจเป็นอาชญากรรมที่ถูกมองว่าเป็นอาชญากรรมของชนชั้นสูง กลุ่มคนที่มีหน้าตาทางสังคม เป็นข้าราชการ มีฐานร่ำรวย มีอิทธิพล แล้วใช้อำนาจหน้าที่ของตนเองที่มีในการก่ออาชญากรรมแต่เนื่องจากอาชญากรรมทางเศรษฐกิจเป็นอาชญากรรมที่ไม่ใช่การทำร้ายร่างกาย หรือมีผลกระทบที่ชัดเจน ทำให้ประชาชนส่วนใหญ่ไม่ได้ให้ความสนใจหรือมองข้ามไป อาทิ การฉ้อโกงของนักธุรกิจ หรือการคอร์รัปชันของนักการเมือง คนทั่วไปมองว่าตนเองไม่ได้รับกระทบโดยตรงจึงไม่เดือดร้อน แต่การก่ออาชญากรรมทางเศรษฐกิจกลับมีผลกระทบในภาพกว้าง ภาพใหญ่ระดับประเทศ การส่งผลจะส่งผลในวงกว้าง ประชาชนจะมองเห็นว่าเดือดร้อนหรือได้รับผลกระทบก็ต่อเมื่อเหตุการณ์นั้นๆ มีผลกระทบส่งมาถึงตนเอง ในสังคมไทยมักละเลยการก่ออาชญากรรมทางเศรษฐกิจโดยมักใช้คำพูดที่ว่า "ใครๆ เขาก็ทำกัน" ซึ่งถือเป็นเรื่องที่ไม่ถูกต้อง เช่นกรณีที่ยกตัวอย่างในบทความครั้งนี้ การจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาล ซึ่งจากการศึกษาและวิเคราะห์พบว่า รายได้จากการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลสามารถจัดสรรให้เกิดประโยชน์กับประชาชนได้จำนวนมาก แต่กลับมีกลุ่มผู้มีอิทธิพล นักการเมือง หรือข้าราชการเข้ามาเกี่ยวข้อง คนเหล่านี้มองหาช่องทางที่จะสร้างรายได้ให้กับตนเองโดยไม่ได้สนใจในความถูกต้อง และนำเรื่องของคนในสังคมส่วนใหญ่เห็นว่าเป็นเรื่องปกติ ยอมรับได้ถึงแม้มีการขายสลากเกินราคาก็สามารถรับได้ ยิ่งเป็นเลขที่ดังหรือมีความต้องการมากจะส่งผลให้ราคาสูงขึ้นแต่ประชาชนกลับไม่รู้สึกรู้ว่าตนเองโดนเอาเปรียบหรือถูกโกงเนื่องจากมีความต้องการถูกรางวัล และคาดว่าจะได้รับรางวัลหรือผลตอบแทนกลับมาในจำนวนที่สูงกว่าที่ตนเองได้ลงทุนไป หน่วยงานของรัฐบาลพยายามแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยวิเคราะห์และหาสาเหตุเพื่อแก้ปัญหาให้ตรงกับจุด แต่ก็ยังไม่สามารถบรรลุได้ตามวัตถุประสงค์ ดังนั้นการแก้ปัญหาต้อง

อาศัยความร่วมมือจากภาคประชาชนหรือแม้แต่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ช่วยเป็นหูเป็นตาและแจ้งให้หน่วยงานของรัฐทราบหากมีการกระทำผิดกฎหมาย จะทำให้ลดปัญหาการฉ้อโกงและลดปัญหาการถูกเอาเปรียบในสังคมไทยได้เป็นอย่างดี

๗. ข้อเสนอแนะเพื่อการป้องกันอาชญากรรม

๑. ภาครัฐหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องวางมาตรการที่เหมาะสมเพื่อควบคุมการดำเนินการ
๒. กำหนดบทลงโทษเพื่อให้ผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับสลากกินแบ่งรัฐบาลเกรงกลัว หรือตัดสิทธิการเป็นผู้แทนจำหน่าย
๓. รมรณรงค์ ประชาสัมพันธ์และสร้างการรับรู้และเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการบริหารจัดการสลากกินแบ่งเพื่อไม่ให้ถูกเอาเปรียบจากพ่อค้าคนกลาง (ยี่ปั่ว ซาปั่ว)
๔. สร้างจิตสำนึกให้แก่ประชาชน ให้ตระหนักถึงปัญหาที่เกิดจากการขายสลากเกินราคา และการถูกเอาเปรียบจากพ่อค้า

๘. บรรณานุกรม

- กมล สุปรียสุนทร. (๒๕๕๒). ปัจจัยที่เป็นสาเหตุของการเกิดอาชญากรรมคอกขาวในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. วารสารสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ ปีที่ ๑๖ ฉบับที่ ๒. หน้า ๑๒๔ – ๑๔๔.
- เกริกชัย ฉันทจิตต์. (๒๕๕๒). อาชญากรรมทางเศรษฐกิจ : ศึกษากรณีการฉ้อโกงประกันภัยรถยนต์. นิตยสารมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๑๑/๒๕๕๘ เรื่อง มาตรการแก้ไขปัญหาที่เกิดจากการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาล. (๒๕๕๘). เล่มที่ ๑๓๒ ตอนพิเศษ ๑๐๒ ง หน้า ๑.
- ฐิติมน สื่อเสาวลักษณ์. (๒๕๕๖). พฤติกรรมการซื้อหวยใต้ดินของประชาชนในตำบลอ่างศิลา อำเภอเมืองจังหวัดชลบุรี. รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ไทย พับลิค้า. ๒๕๕๘. เจาะลึกโควต้าสลากกินแบ่งรัฐบาล.(ระบบออนไลน์). แหล่งข้อมูล: <http://thaipublica.org/๒๐๑๔/๐๗/quota-lottery>. เข้าถึงข้อมูลเมื่อ ๒๐ มิถุนายน ๒๕๖๑
- ไทย พับลิค้า. ๒๕๕๘. บอร์ดสลากขายตรงห่วย ๗๐.๔๐ บาท เจือนไขยอดจองต้องได้ ๑ ล้านฉบับ ผ่านแบงก์กรุงไทย –ไปรษณีย์ยัน ๓ วันถึงมือคนขายจริง. (ระบบออนไลน์). แหล่งข้อมูล: <http://thaipublica.org/๒๐๑๕/๐๙/lottery-๒๔>. เข้าถึงข้อมูลเมื่อ ๒๐ มิถุนายน ๒๕๖๑
- ไทย พับลิค้า. ๒๕๕๘. เปิดไทม์ง ดันเหตุ “สลากเกินราคา” ตะลึง!โควตา๗๔ ล้านฉบับ “มูลนิธิสำนักงานสลากฯ”กวาด ๙.๒ ล้านฉบับ/งวด – รายย่อย ๓๗,๐๐๐ รายได้เฉลี่ย ๑๒ เล่ม/งวด. (ระบบออนไลน์). แหล่งข้อมูล : <http://thaipublica.org/๒๐๑๕/๐๕/government-lottery-office-act-๓>. เข้าถึงข้อมูลเมื่อ ๒๐ มิถุนายน ๒๕๖๑.
- ไทย พับลิค้า. ๒๕๕๘. เปิดแผนรื้อโควตาห่วย ๗๔ ล้านฉบับ ขงบอร์ดสลากฯ ซ้ำขาด ๒ ก.ย.นี้ วัดใจเสธฯ แดงเพื่อรายใหญ่ หรือ รายย่อย. (ระบบออนไลน์). แหล่งข้อมูล <http://thaipublica.org/๒๐๑๕/๐๙/lottery-๒๓>. เข้าถึงข้อมูลเมื่อ ๒๐ มิถุนายน ๒๕๖๑.

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๕๕๐ (ระบบออนไลน์). แหล่งข้อมูล <https://www.nacc.go.th> เข้าถึงข้อมูลเมื่อ ๑๗ สิงหาคม ๒๕๖๑.

มณฑลภัส บุปผาโท. (๒๕๕๘). ความมั่นคงทางอาชีพของคนขายลอตเตอรี่. การประชุมวิชาการระดับชาติ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ ครั้งที่ ๑. คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. กรุงเทพฯ.

วิฑิต แสงพิทักษ์. (๒๕๕๔). อาชญากรรมทางเศรษฐกิจ : ศึกษากรณีการพนันผ่านทางอินเทอร์เน็ต. นิติศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.

วีระพงษ์ บุญโยภาส. (๒๕๕๔). พิมพ์ครั้งที่ ๓. อาชญากรรมทางเศรษฐกิจ. สำนักพิมพ์นิติธรรม. กรุงเทพฯ.

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ และฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๕๘ (ระบบออนไลน์). แหล่งข้อมูล : <http://amlo.go.th/index.php/th> เข้าถึงข้อมูลเมื่อ ๑๗ สิงหาคม ๒๕๖๑.

ประมวลกฎหมายอาญา. (ระบบออนไลน์). แหล่งข้อมูล : <http://web.krisdika.go.th> เข้าถึงข้อมูลเมื่อ ๑๗ สิงหาคม ๒๕๖๑.

สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล. (๒๕๕๙). รายงานประจำปี ๒๕๕๙.

สรวิช สรรณพวงศ์. (๒๕๕๙). ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมและทัศนคติต่อลอตเตอรี่ของประชาชนในกรุงเทพมหานคร. การประชุมวิชาการระดับชาติ ด้านบริหารธุรกิจราชมงคลพระนคร. มหาวิทยาลัยกรุงเทพ. กรุงเทพฯ.

*****